

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ซึ่งใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแบบหลากหลายทั้งในรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานและบูรณาการผลการวิจัยเข้าด้วยกันเพื่อความสมบูรณ์และความเชื่อถือได้ของผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. บุคลากรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 คน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 1 คน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน รวม 6 คน
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 2 คน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 311 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 2,779 คน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพะเยา จำนวน 10 คน
6. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริการการศึกษาในจังหวัดพะเยา จำนวน 10 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. บุคลากรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 1 คน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน รวม 6 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling) แบบจับสลาก

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ในข้อ 2.3 โรงเรียนละ 1 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. ครูของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ 2 จำนวน 36 คน ซึ่งเป็นครูของโรงเรียนในข้อ 2.3 โรงเรียนละ 2 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพะเยา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

7. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริการการศึกษาในจังหวัดพะเยา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ แบบบันทึกการศึกษา เอกสาร แบบบันทึกการสังเกตประกอบการสอบถาม แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แบบบันทึกการทำวิทยานิพนธ์ และแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และแบบบันทึกการทำวิทยาการ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาขอบข่ายของสภาพการจัดการสถานศึกษาเอกชนในฐานะนิติบุคคล

ขั้นที่ 2 นำความรู้ที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถามแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 3 นำข้อคำถามที่ได้จากขั้นที่ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC (Index of Item-objective Congruence) ได้ค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ

2. แบบบันทึกการสังเกตประกอบการสอบถาม และแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาขอบข่ายของสภาพการจัดการสถานศึกษาเอกชนในฐานะนิติบุคคล

ขั้นที่ 2 นำความรู้ที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถามแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 3 นำข้อคำถามที่ได้จากขั้นที่ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC (Index of Item-objective Congruence) ได้ค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ

ขั้นที่ 4 นำข้อคำถามที่ได้จากขั้นที่ 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่า Alpha-coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า Alpha = 0.98 และ 0.99 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ถึงกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตประกอบการสอบถาม และการทำ Focus Group Discussion

การวิเคราะห์ข้อมูล

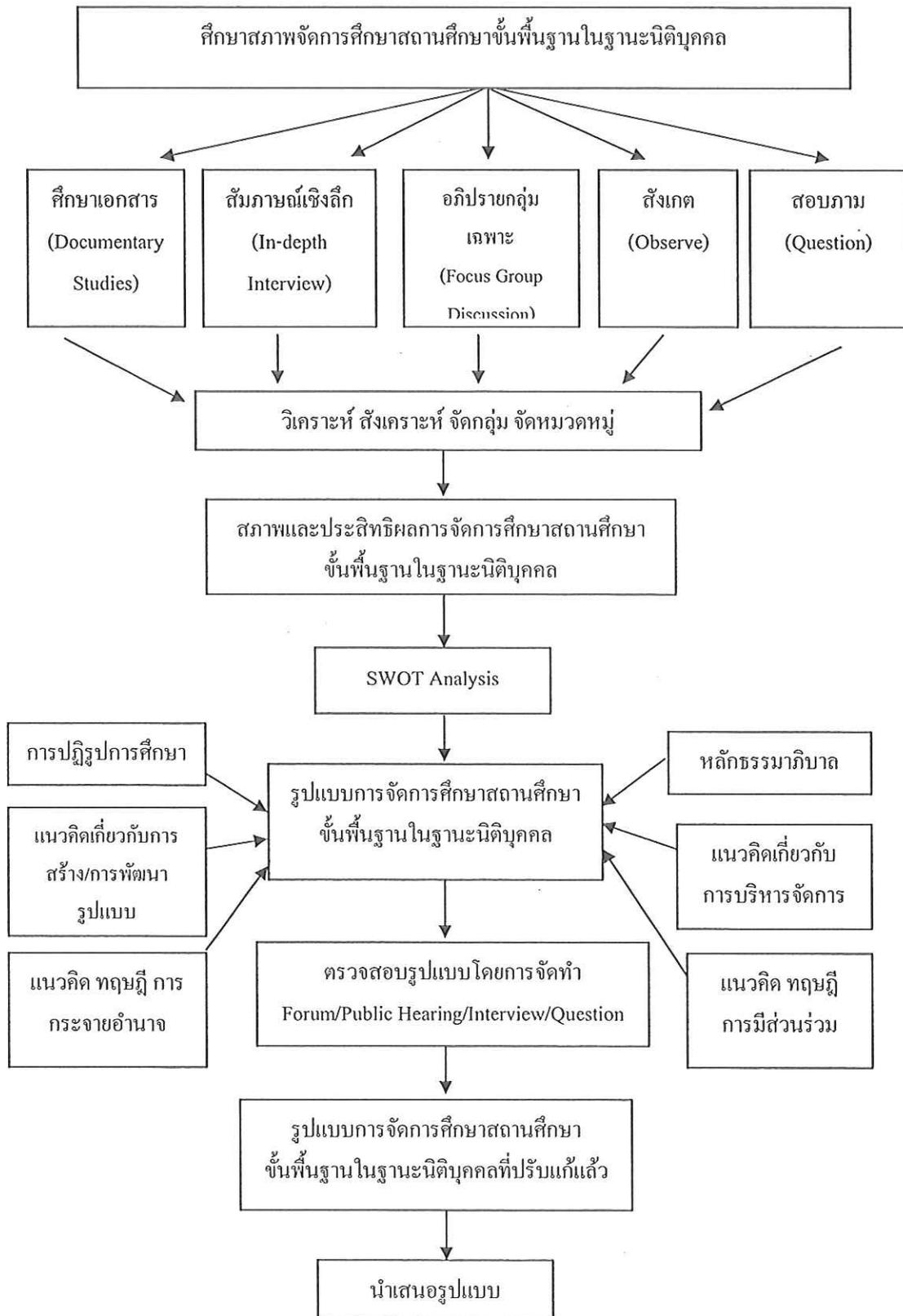
การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Content Synthesis)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย

1. การพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best John W. 1970:371) ดังนี้
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มาก
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด
2. การพิจารณาประสิทธิผล ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า
3. การพิจารณาความเป็นนิติบุคคล ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า ทุกองค์ประกอบ และต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ
  - 3.1 ความเป็นอิสระ ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า
  - 3.2 ความคล่องตัว ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า
  - 3.3 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50.00 หรือมากกว่า

ขั้นตอนการทำวิจัย

- ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลของสถานศึกษาในต่างประเทศ
- ขั้นที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลในการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพะเยา
- ขั้นที่ 3 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
- ขั้นที่ 4 สร้างรูปแบบการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
- ขั้นที่ 5 ตรวจสอบรูปแบบการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยการทำวิทยาการ

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนในการทำวิจัย

การหาคำตอบตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
วิธีการหาคำตอบ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลทั้ง
ในและต่างประเทศ โดยใช้แบบบันทึกการศึกษาเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
แหล่งข้อมูล คือ ห้องสมุด เว็บไซต์ ฯลฯ

2. สัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา จำนวน 6 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการศึกษา
จำนวน 10 คน

3. สังเกตเกี่ยวกับสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยใช้
แบบบันทึกการสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งข้อมูล คือ โรงเรียน 18 โรงเรียน

4. สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลโดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ บุคลากรหลัก ได้แก่ ประธาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร และครู

5. อภิปรายกลุ่มเฉพาะเกี่ยวกับสภาพการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
โดยใช้แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มเฉพาะเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ
บุคลากรหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลในการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะ
นิติบุคคล

วิธีการหาคำตอบ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
โดยใช้แบบบันทึกการศึกษาเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ ห้องสมุด
เว็บไซต์ ฯลฯ

2. สัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล
โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการจัดการศึกษา จำนวน 6 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการศึกษา จำนวน 10
คน

3. สังเกตเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ โรงเรียน 18 โรงเรียน

4. สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ บุคลากรหลัก ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู

5. อภิปรายกลุ่มเฉพาะเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยใช้แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มเฉพาะเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล คือ บุคลากรหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล

วิธีการหาคำตอบ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยใช้แบบบันทึกการทำ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ บุคลากรหลัก ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการจัดการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล โดยการ ทำวิทยาพิจารย์

ขั้นที่ 4 นำรูปแบบที่ได้จากขั้นที่ 3 มาปรับแก้เพื่อการนำเสนอ